



RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**KPR lyssnar
på oss!**

Ett nätverk för samhällsfrågor ur ett äldreperspektiv

Från den 1 juli blir undersköterska en skyddad yrkestitel. Detta medför en del förändringar och behov av att dela upp hemtjänstens arbetsuppgifter i olika delar (differentiering).

Hemtjänst i förändring

Den 1 juli blir undersköterska en skyddad yrkestitel som bara får användas av personer med undersköterskeutbildning eller motsvarande kompetens. Undersköterskor blir också de enda som får vara fast omsorgskontakt i hemtjänsten.

Samtidigt står äldreomsorgen inför en utmaning när andelen äldre som har behov av hemtjänst ökar. Detta ökar kraven på kommunerna att rekrytera och behålla personal och använda personalens kompetens på bästa sätt.

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har undersökt vilka möjligheter som finns för det man kallar differentieringⁱ i hemtjänsten. Differentiering innebär att man delar upp så att olika personalgrupper utför olika arbetsuppgifter.

Rätt använt kan differentiering genom att särskilja service och personlig omvårdnad stärka kompetensförsörjningen och den tekniska kvaliteten på insatserna. Samtidigt är det viktigt att behålla helhetssynen och att den ökade professionaliseringen inte ger ett sämre bemötande.

I en enkät svarar kommunerna följande:

74 procent av verksamheterna som differentierat hemtjänstens arbete var ett motiven att enklare kunna rekrytera utbildad personal

54 procent ville kunna ha viss personal utan utbildning, bland annat för att frigöra den utbildade personalen till mer kompetenskrävande arbetsuppgifter

Var tredje kommun har beslutat att särskilja service och personlig omvårdnad.

1. ¹Synonymer till ordet differentiering: uppdelning, särskiljning, uppsplätning

Med utgångspunkt från enkäter har Vårdanalys tagit fram en modell som beskriver fyra sätt att differentiera hemtjänstens arbete:

- *Differentiering av hälso- och sjukvård* innebär att bara personal med viss utbildning (oftast undersköterskeutbildning) utför hälso- och sjukvårdsuppgifter.
- *Intern integrerad differentiering* innebär att differentieringen sker inom samma arbetslag. Till exempel kan vissa i arbetslaget ge omvårdnad och andra ge service.
- *Intern separerad differentiering* innebär att olika arbetslag inom samma verksamhet utför olika typer av insatser. Det kan till exempel finnas en omvårdnadsenhet och en serviceenhet.
- *Extern separerad differentiering* innebär att olika verksamheter utför olika typer av insatser. Exempelvis kan det innebära att en verksamhet bara utför omvårdnad och anlitar en eller flera underleverantörer som utför service.

Läs mer:

Dela på arbetet, Rapport 2023:3, Vård- och omsorgsanalys